

POLITINĖ PARTIJA NACIONALINIS SUSIVIENIJIMAS

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei
Lietuvos Respublikos Seimo nariams
Kopija:
Lietuvos Respublikos Prezidentui
Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijai

KREIPIMASIS

Dėl vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose

2020 m. gruodžio 7 d.

Vilnius

Dar nespėjo atvėsti Lietuvos valstybei duoti Seimo narių priesaikos žodžiai, o jau Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos nariai Gintautas Paluckas, Linas Jonauskas, Tomas Bičiūnas, Algirdas Sysas, Orinta Leiputė, Julius Sabatauskas ėmėsi Lietuvos išvalstybinimo veiksmo, įregistruodami Seime įstatymo projektą, kuriuo siūloma pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. sausio 31 d. nutarimą (Nr. I-1031) „Dėl vardų ir pavardžių rašymo Lietuvos Respublikos piliečio pase“ [1].

Pataisų iniciatoriai, prisidengdami asmens tapatybės žymenų apsauga, siūlo asmens dokumentuose ir Lietuvos civilinės būklės aktuose užsieniečio asmens vardą ir pavardę įrašyti lotyniškais rašmenimis, o šalies piliečio – pagal atitinkamos tautinės bendrijos arba mažumos kalbos taisykles, iš esmės naikinant valstybinį lietuvių kalbos statusą.

Mažai tikėtina, kad naujoji Seimo valdančioji dauguma atsižvelgs į piliečių teisinius argumentus ir nepritars mūsų valstybės griovėjų užmačioms, atmesdama jų siūlomą įstatymo projektą, juolab, kad ir būsimoji Teisingumo ministrė prioritetiniu savo uždaviniu laiko lietuvių kalbos abėcėlės naikinimą, papildant ją kitų kalbų raidėmis – X, W ir Q.

Nacionalinis susivienijimas pažymi, kad iniciatorių teiginiai, neva jie siekia užtikrinti vardo ir pavardės, kaip pagrindinių asmens tapatybės žymenų, teisinę apsaugą, yra nesąžiningi ir apsimestiniai. Teisė rašyti Lietuvos piliečio asmens dokumente vardą ir pavardę valstybine lietuvių kalba nepriskiriama asmens teisei. Tai suverenios ir nepriklausomos valstybės teisė, kurios Konstitucija gina, saugo ir puoselėja savo valstybinę kalbą. Neįsivaizduojama, kad kurioje nors Europos Sąjungos valstybėje, pvz., Prancūzijoje, ponas G. Paluckas ir jo pasekėjai užsigėdę galėtų reikalauti asmens tapatybės dokumentuose rašyti jų pavardes ne prancūzų, o lietuvių kalbos rašmenimis su Ž, Š, Ė, Į ir kitomis lietuviškos abėcėlės raidėmis.

Nacionalinis susivienijimas mano, kad pono G. Palucko ir jo pasekėjų nenoras ginti valstybinės lietuvių kalbos statusą yra jų asmeninis reikalas. Tačiau reikalas, galimai susijęs su Lietuvai nedraugiškų valstybių norais ardyti Lietuvos valstybingumą, negali būti nebaudžiamai primestas visai lietuvių Tautai, kuri balsuodama referendume Lietuvos Respublikos Konstitucijos 14 straipsnyje įtvirtino nuostatą, kad valstybinė kalba yra lietuvių kalba.

Primename, kad jokie ES teisės aktai neriboja lietuvių kalbos vartojimo Lietuvoje ir neįpareigoja keisti jos vartojimo taisyklių. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2011 m. gegužės 12 d. sprendime Runevič-Vardyn byloje (Nr. C-391/09) nurodoma, kad kompetentingoms valdžios institucijoms

---

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/36f86140361611eb8c97e01ffe050e1c?positionInSearchResults=3&searchModelUUID=66d3fc98-c3e4-4bd4-9755-ead9dc052f8a>

taikant nacionalinės teisės aktus **nedraudžiama atsisakyti pakeisti** Sąjungos piliečio, turinčio kitos valstybės narės pilietybę, santuokos liudijimą, santuokos liudijimuose vieno iš savo **piliečių vardą ir pavardę pagal kitos valstybės narės rašybos taisyklės**, atsisakyti pakeisti bendrą Sąjungos piliečių sutuoktinių pavardę, kuri įrašyta vieno iš šių piliečių kilmės valstybės narės išduotuose civilinės būklės aktų liudijimuose laikantis tos valstybės rašybos taisyklių ir kt. [2].

Pažymime, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT) ne kartą nagrinėjo skundus dėl pavardžių rašybos ir atmetė reikalavimus nacionalinių valstybių piliečių pavardes asmens dokumentuose rašyti ne valstybinėmis kalbomis. Antai, 2004 m. gruodžio 7 d. EŽTT byloje Mentzen (Mencena) prieš Latviją nagrinėjo pareiškėjos skundą dėl pavardės transkripcijos latviškais rašmenimis: Latvijos pilietė, ištekėjusi už Vokietijos piliečio Mentzen reikalavo latviškame pase jos pavardę rašyti vokiškai Mentzen, tačiau Latvijos valdžios įstaiga išdavė pasą pagal latvių kalbos reikalavimus įrašyta sugramatinta pavardės forma Mencena (peticijos Nr. 71074/01). Šioje byloje EŽTT pabrėžė, kad valstybinė kalba yra viena pagrindinių konstitucinių vertybių, tokių kaip šalies teritorija, santvarka, vėliava [3].

Pažymime, kad tai svarbu tik tuo atveju, jeigu teisiniai argumentai nėra silpnesni už politikų norą menkinti ir panaikinti valstybinį lietuvių kalbos statusą, žeminti šimtmečius gynusią ir saugojusią savo gimtąją kalbą nuo išnykimo lietuvių tautą ir paniekinti bei griauti tos kalbos valstybinį statusą atkūrusią ir įtvirtinusią Lietuvos valstybę.

Nacionalinio susivienijimo valdyba

Valdybos vardu pasirašo atsakingasis sekretorius

Arnas Simutis

---

² http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/PDF/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2011.194.01.0004.01.LIT

³ <http://lrv-atstovas-eztt.lt/search?q=Mentzen+%28Mencena%29>